

ЧЕРВОНЕ ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКУМУ І МІСЬККОМУ КП(б)
ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 20 (6302)

Субота, 29 січня 1944 року

Ціна 20 коп.

НАГОРОДЖЕННЯ ОРДЕНAMI I МЕДАЛЯМИ КОНСТРУКТОРІВ I ВИПРОБУВАЧІВ ТАНКІВ ЗАВОДІВ НАРКОМАТУ ТАНКОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

За зразкове виконання завдання уряду по удосконаленню конструкцій і поліпшенню бойових якостей танка Т-34 та досягнуті успіхи в створенні відмінної бойової машини для Червоної Армії Указом Президії Верховної Ради Союзу РСР нагороджені:

Орденом Леніна—начальник ОТК заводу А. Д. Волков, начальник конструкторського відділу заводу В. В. Крилов, інженер-конструктор А. А. Малоштанов, інженер-конструктор В. Г. Матюхін, інженер конструктор М. І. Старшинов. Орденом Червоного Прапора—23 чоловіки; орденом Червоної Зірки—39 чоловік; орденом «Знак Пошани»—55 чоловік; медаллю «За трудову доблесть»—17 чоловік; медаллю «За трудову відзнаку»—11 чоловік.

(ТАРС).

НАКАЗ

Військам Ленінградського фронту

Товарищі червоноармійці, сержанти і офіцери військ Ленінградського фронту! Моряки Червононапорного Балтійського Флоту! Трудящі міста Леніна!

Війська Ленінградського фронту в результаті двадцятидніх напружених боїв прорвали і перебороди по всьому фронту під Ленінградом сильно укріплену, глибоко ешелоновану, довгочасну оборону німців, штурмом оволоділи важливішими вузлами опору і епорами пунктами противника під Ленінградом містами: Красне Село, Ропша, Урицьк, Пушкін, Павловськ, Мга, Ульянівка, Гатчина та іншими і, успішно розвиваючи наступ, виволили понад 700 населених пунктів і відкинули противника від Ленінграда по всьому фронту на 65—100 кілометрів. Наступ наших військ продовжується.

В ході наступу нашими військами розгромлені ворожі війська, що тримали Ленінград в осаді, і захоплені великі трофеї..

В результаті боїв роз'язано завдання історичної важливості: місто Ленінград ціком звільнено від ворожої блокади і від варварських артилерійських обстрілів противника.

На віданку одержаній перемоги і на честь повного звільнення Ленінграда від ворожої блокади, сьогодні, 27 січня, о 20 годині, місто Леніна салютує доблесним військам Ленінградського фронту двадцятьма чотирма залпами з трьохсот двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії оголошую подяку всім військам фронту і морякам Червононапорного Балтійського Флоту, що прийшли участь в боях за звільнення Ленінграда від блокади.

Громадяни Ленінграда! Мужні і стійкі ленінградці! Разом з військами Ленінградського фронту ви відстоїли наше рідне місто. Своєю героїчною працею і стальною витримкою, переборюючи всі труднощі і муки блокади, ви кували зброю перемоги над ворогом, віддаючи для справи перемоги всій своїй сили.

Від імені військ Ленінградського фронту поздоровляю вас з звільненням днем великої перемоги під Ленінградом.

Слава воїнам Ленінградського фронту!

Слава трудящим міста Леніна!

Вічна слава героям, що полягли в боротьбі за місто Леніна, за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Під водінням Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу великого Сталіна—вперед, за повне вигання німецьких катів з нашої землі!

Смерть німецьким загарбникам!

Командуючий військами Ленінградського фронту
генерал армії Л. ГОВОРОВ.

Член Військової Ради генерал-лейтенант

О. ЖДАНОВ.

Член Військової Ради генерал-лейтенант

А. КУЗНЕЦОВ.

Член Військової Ради генерал-майор

Н. СОЛОВІЙОВ.

Начальник штабу фронту генерал-лейтенант

Д. ГУССЕВ.

27 січня 1944 року.

НА БУДІВНИЦТВО ЛІТАКІВ

Віддати Червоної Армії відповідальність за будівництво літаків місцевим районам міста. Відповідно до цього відповідальність за будівництво літаків зібрали більше 130.000 карбованців. Багато робітників і службовців на цю справу вносять свій місячний заробіток.

Працівники депо станції Запоріжжя 2-го тов. Чорноус внес 1000 карбованців, а тов. Терещенко—1.500 карбованців.

П. Харламов.

Інформаційне повідомлення Про черговий пленум ЦК ВКП(б)

Днями в Москві відбувається черговий пленум Центрального Комітету ВКП(б).

Пленум ЦК розглянув пропозицію Раднarkому СРСР про поширення прав союзних республік в області оборони і зовнішніх відносин і схвалив їх для внесення на наступну Сесію Верховної Ради СРСР.

Далі пленум обговорив питан-

ня організаційного характеру, що підлягають розгляду Сесії Верховної Ради.

Крім того, пленум визнав правильним рішення відповідних органів—замінити старий гімн „Інтернаціонал“ новим державним гімном „Союз нерушимий республик свободних“ і зберегти гімн „Інтернаціонал“, як гімн Всесоюзної Комуністичної Партиї (більшовиків).

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 27 січня

Протягом 27 січня на захід, південний захід і південь від Гатчини наші війська, продовжуючи розвивати наступ, зайняли місто і залізничну станцію Волосово, а також більше 40 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти Закориево, Лопухінка, Нова Буря, Нові Медуші, Мухавиці, Стара Буря, Слепіно, Щелково, Велике і Мале Тешково, Старе Греблево, Клопиці, Ронковиці, Череповиці, Суміно, Великі і Малі Губаниці, Роговиці, Велике і Мале Кікеріно, Елізаветіно, Миколаївка, Шпаньково, Велике Тягліно, Високе-Ключове, Воскресенське і залізничні станції Елізаветіно, Кікеріно, Суда.

Наші війська, зламавши опір противника, оволоділи районним центром Ленінградської області—містом і залізничним вузлом Тосно.

На захід і південний захід від Тосно наші війська з боями просувалися вперед і оволоділи населеними пунктами Власники, Зabor'є, Ковшово, Виркино, Ринделіво, Поги, Кайболово, Кунголово, Еглази, Велике Лісіно, Строеніе.

На північний захід і північ від Любань наші війська з боями зайняли населені пункти Рябово, Ліпки, Верет-

тя, Бородуліно, Іллінський Погост і повністю очистили від противника залізницю і шосе на ділянці Любань—Тосно. Наши війська щільно підійшли до міста Любань і зав'язали бої на околицях міста.

На північний захід, захід і південний захід від Новгорода наші війська, продовжуючи розвивати наступ, оволоділи населеними пунктами Дехово, Заболоття, Хотобужі, Дескино, Таніна Гора, Косицьке, Глухий Бережек, Ожагін Волочок, Уномар, Нове Веретти, Межіни, Шарок, Верхній Прихон, Теребутиці.

На схід від Вінниці і північ від Христинівки наші війська продовжували відбивати атаки крупних сил танків і піхоти противника і завдали йому великих втрат в живій силі та техніці.

На інших ділянках фронту—розвідка, артилерійсько-мінометна перестрілка і в ряді пунктів бої місцевого значення.

Протягом 26 січня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 82 німецьких танки. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 16 літаків противника.

На захід, південний захід і південь від міста Гатчина наші війська продовжували успішно наступаючи на місто і залізничну станцію Волосово. Розбиті частини противника в безладі відступили, кинувши велику кількість озброєння, боєприпасів і різних військових матеріалів. Інші наші частини, просуваючись вперед, зайняли більше 40 населених пунктів. В ході боїв за день знищено до 3.000 німецьких солдатів і офіцерів і за передбаченими даними, в місті Гатчина нашими військами захоплено у німців 10 танків, понад 100 гармат, 85 мінометів, більше 300 вулетів, 2.000 автоматів і гвинтівок, багато автомашин, вагонів з вантажами і великих складів з

боєприпасами, продовольством та різним військовим майном. Від міста Любань наші війська Радянські бійці виволили в боях просувалися вперед. Частини Н-ського з'єднання навколо атакою оволоділи містом і залізничною станцією Волосово. Розбиті частини противника в безладі відступили, кинувши велику кількість озброєння, боєприпасів і різних військових матеріалів. Інші наші частини, просуваючись вперед, зайняли більше 40 населених пунктів. В ході боїв за день знищено до 3.000 німецьких солдатів і офіцерів і за передбаченими даними, в місті Гатчина нашими військами захоплено у німців 10 танків, понад 100 гармат, 85 мінометів, склад боєприпасів і 3 радіостанції. На іншій ділянці наші частини завдали тяжкої поразки іспанському легіону. Значне число іспанських солдатів взято в полон.

На захід від Новгорода наші війська, зламавши опір противника, розвивали успішний наступ. Розгромлено два полки ворожої піхоти і кількох. (Закінчення на 4-й сторінці)

На північний захід і північ від міста Любань наші війська Радянські бійці виволили в боях просувалися вперед. Частини Н-ського з'єднання навколо атакою оволоділи залізничною станцією Волосово. Розбиті частини противника в безладі відступили, кинувши велику кількість озброєння, боєприпасів і різних військових матеріалів. Інші наші частини, просуваючись вперед, зайняли більше 40 населених пунктів. В ході боїв за день знищено до 3.000 німецьких солдатів і офіцерів і за передбаченими даними, в місті Гатчина нашими військами захоплено у німців 10 танків, понад 100 гармат, 85 мінометів, склад боєприпасів і 3 радіостанції. На іншій ділянці наші частини завдали тяжкої поразки іспанському легіону. Значне число іспанських солдатів взято в полон.

ПОВІДОМЛЕННЯ

**Спеціальної Комісії по встановленню і розслідуванню обставин розстрілів
німецько-фашистськими загарбниками в Катинському лісі
військовополонених польських офіцерів**

(НАВОДИТЬСЯ В ВИТЯГАХ)

Постановою Надзвичайної Державної Комісії по встановленню і розслідуванню злодіянь німецько-фашистських загарбників і їх співучасників була утворена Спеціальна Комісія по встановленню і розслідуванню обставин розстрілу німецько-фашистськими загарбниками в Катинському лісі (поблизу Смоленська) військовополонених польських офіцерів.

В склад комісії ввійшли: член Надзвичайної Державної Комісії академік М. М. Бурденко (голова комісії), член Надзвичайної Державної Комісії академік Олексій Толстой, член Надзвичайної Державної Комісії митрополіт Миколай, голова Всеслов'янського Комітету генерал-лейтенант Гундрев А. С., голова виоконному Союзу Товариства Червоного Хреста і Червоного Півмісяця СРСР Колесников С. А., Народний Комісар Освіти РРФСР академік Потьомкін В. П., Начальник Головного Військово-Санітарного Управління Червоного Армії генерал-полковник Смирнов Е. І., голова Смоленського облвиконкому Мельников Р. С.

Для виконання поставленого перед нею завдання Комісія залишила для участі в своїй роботі судово- медичних експертів.

В розпорядженні Спеціальної Комісії знаходився широкий матеріал, поданий членом Надзвичайної Державної Комісії академіком М. М. Бурденко, його співробітниками і судово-

медичними експертами, які прибули в місто Смоленськ 26 вересня 1943 року, негайно після його визволення, і провели попереднє вивчення і розслідування обставин всіх вчинених німцями злодіянь.

Спеціальна Комісія перевірила її встановила на місці, що на 15-му кілометрі від міста Смоленська по Вітебському шосе в районі Катинського лісу, який іменується «Козьї гори», в 200 метрах від шосе на південний напрям до Даїпра, знаходитьться могили, в яких зариті військовополонені поляки, розстріляні німецькими окупантами.

За розпорядженням Спеціальної Комісії і в присутності всіх членів Спеціальної Комісії і судово- медичних експертів могили були розкопані. У могилах виявлені велика кількість трупів в польському військовому обмундируванні. Загальна кількість трупів за підрахунками судово- медичних експертів досягає 11.000.

Судово- медичні експерти провели докладне дослідження витягнутих трупів і таєдокументації та речових доказів, які були виявлені на трупах і в могилах.

Одночасно з розріттям могил і дослідженням трупів Спеціальна Комісія провела опит багаточисленних свідків з місцевого населення, показання яких точно встановлюються час і обставини злочинів, вчинених німецькими окупантами.

Катинський ліс

Здавна Катинський ліс був улюбленим місцем, де населення Смоленська звичайно проводило святковий відпочинок. Особливе суворо охоронялося та частина Катинського лісу, яка іменувалася «Козьї гори», а також територія на березі Даїпра, де на відстані 700 метрів від виявлених могил польських військовополонених знаходилася дача-будинок відпочинку Смоленського Управління НКВС.

З захопленням Смоленська німецькими окупантами в Катинському лісі був установлений зовсім інший режим. Ліс став охоронятися посиленими патрулями; в багатьох місцях появилась написи, які попереджували, що особи, які будівельного батальйону».

Військовополонені поляки в районі Смоленська

Спеціальною Комісією встановлено, що до захоплення німецькими окупантами Смоленська в західних районах області на будівництві і ремонті шосейних шляхів працювали польські військовополонені офіцери і солдати. Розміщались ці військовополонені поляки в трьох таборах особливого призначення на відстані від 25 до 45 кілометрів на захід від Смоленська.

Показами свідків і документальними матеріалами встановлено, що після початку воєн-

Облави на польських військовополонених

На відміність військовополонених поляків восени 1941 р. в районах Смоленська підтверджується таємний факт про проведення німцями багаточисленних облав на цих військовополонених, що втекли з таборів.

Колишній староста села Нові Білки Захаров М. Д. повідомив, що восени 1941 р. німці посилили «прочісували» села і ліса в розшуках польських військовополонених.

Свідок Фальков Т. Є., кол-

госиник, показав:

«Облави по розшуку польських поляків провадилися кілька разів. Це було в серпні—вересні 1941 року. Після вересня 1941 р. такі облави були припинено і більше ніхто польських полонених не бачив».

Розстріли військовополонених поляків

Згаданий вище «штаб 537 будівельного батальйону», який містився на дачі в «Козьїх горах», не провадив відповідних будівельних робіт. Дільність його була рательно законспірована.

Свідок Олексієва, колишня жителька села Борок, Катинської сільради, що була послана старостою для обслуговування особового складу «штабу» на згаданій дачі, показує:

«На прикінці серпня і більшу частину вересня 1941 року на дачу в «Козьїх горах» майже щоденно приїдали кілька вантажних машин.

Спочатку я не звернула на це уваги, але потім помітила, що кожний раз, коли на територію дачі заїжджають ці машини, вони попередно на півгодини, а то й на цілу годину зупинялися десь на міжселіщій дорозі, ака веде від шосе до дачі.

Я зробила такий висновок тому, що ці машини через деякий час після того, як вони заїжджають на територію дачі, стихав. Одночасно з призначенням шуму машин розпочиналась поодинока стрільба. По стрілі слідували один за другим через короткі, але, приблизно, однакові відрізки часу. Потім стрілянина втихала і машини підїжджають до самої дачі.

З машин виходили німецькі солдати і унтер-офіцери. Голосно розмовляючи між собою, вони йшли мітися в баню, після чого пішли відпочини. Баня в ці дні завжди опалювалася».

Далі Олексієва пояснила, що вона одного разу бачила групу військовополонених поляків, що йшла під посиленням

конвоєм німців, а потім, почавши вже знайомі поодинокі постріли, зрозуміла, що поляки розстрілювали.

Особливо важливе значення для з'ясування того, що відбувалося на дачі в «Козьих горах» восени 1941 року, мають свідчення професора астрономії директора обсерваторії в Смоленську Базилевського.

Професор Базилевський в перші дні окупації німцями Смоленська був примусово призначений німцем заступником начальника міста — «бургомістра», а начальником міста був призначений німцем адвокат Меншагін Б. Г., який потім втік разом з ними, зрадник, який користувався особливим довір'ям німецького командування і, зокрема, у коменданта Смоленська фон-Швеца. На початку вересня 1941 р. Базилевський звернувся з проханням до Меншагіна поклонотат перед комендантом фон-Швецом про звільнення з табору військовополоненого № 126 педагога Жиглінського. Виконуюча це прохання, Меншагін звернувся до фон-Швеца і, потім, передав Базилевському, що його пропозиція не може бути задоволена, бо, за словами фон-Швеца, «одержана директивою з Берліна, яка вказує необхідність провадити найжорстокіший режим щодо військовополонених, неприпускаючи ніяких послаблень у цьому питанні».

«Я мамоволі заперечив, — показав свідок Базилевський, — що ж може бути жорстокіше існуючого в таборі режиму?». Меншагін дивно подивився на мене

Виникнення німецької провокації

Зимою 1942—43 рр. загальні воєнні обставини різко змінилися від користі німців. Воєнна могутність Радянського Союзу все посилювалася, відмінності СРСР з союзниками кріпли. Німці вирішили піти на провокацію, використавши

ідею провокації розстрілу військовополонених польських офіцерів та співробітників НКВС. У даній німецькім міністерством з закордонних справ книжка, в якій були вміщені сфабриковані німцями матеріали «катаинської справи», була зазначена як «свідки», польського відомого фізика Ефімовича Гіршфельда — таємної особи, яка за підтримкою зондерфюрерів відповідала за лаву свідків на підтверджені опитанням Спеціальною Комісією свіком — польським ученім Базилевським та іншим. Гіршфельд — по добровільності розповів, що свідчень Польщі інтелігенції не було зроблено зовсім, бо вони відмежувалися від підозрюваної у зраді дубинами. Польські провокації не були зроблені відомими відмінностями СРСР, але вони були зроблені відомими відмінностями Німеччини.

Свідчення Базилевського засвідчили опитанням Спеціальною Комісією свіком — польським фізиком Ефімовичем Гіршфельдом — таємної особи Базилевським та іншим. Гіршфельд — по добровільності розповів, що свідчень Польщі інтелігенції не були зроблені відомими відмінностями СРСР, але вони були зроблені відомими відмінностями Німеччини.

Приступивши до підготовки катинської провокації, німці вперше відмінності СРСР, які вони були відомими відмінностями СРСР, які вони були відомими відмінностями Німеччини.

Перевіркою встановлено, що місце, де відбувалася ця провокація, було відомим місцем, де відбувалася провокація відомими відмінностями СРСР, які вони були відомими відмінностями Німеччини.

«Закінчення на 3-й сторінці